

چین دیروز، امروز، آینده

بود. گرچه ابعاد این پروژه عظیم هنوز به‌طور دقیق مشخص نیست، اما آن چه مسلم است این پروژه شامل دو بخش اصلی است که در هر یک، سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی هنگفتی صورت می‌گیرد: ۱- کمربند اقتصادی جاده ابریشم (کمربند) ۲- جاده ابریشم جدید دریایی (جاده)، بخش زمینی کمربند، چین را به کشورهای جنوب شرق آسیا، کشورهای حوزه خلیج فارس، شرق و شمال آفریقا تا اروپا متصل می‌کند. شش کریدور اقتصادی زمینی در این مسیر شناسایی شده است: ۱- کریدور اقتصادی چین- مغولستان- روسیه، ۲- پل زمینی جدید اوراسیا، ۳- کریدور اقتصادی چین- آسیای میانه- غرب آسیا، ۴- کریدور اقتصادی چین- شبه‌جزیره هندوچین، ۵- کریدور اقتصادی چین- پاکستان و ۶- کریدور اقتصادی بنگلادش- چین- هندوستان- میانمار.

■ ساخته شده در چین ۲۰۲۵

پروژه ساخته شده در چین که در سال ۲۰۱۵ اعلام شد، یکی از چندین پروژه «Made in China ۲۰۲۵» و ابتکار عمل بلندپروازانه است که اخیراً اعلام شده است با هدف افزایش رقابت‌پذیری صنایع چینی، تقویت مارک‌های چینی، تقویت نوآوری و کاهش اعتماد چین به فناوری‌های خارجی با ساخت چین بزرگ با براساس گفته رسانه‌های چینی، با این ابتکار عمل قصد دارد تا سال ۲۰۴۹ «چین را از یک غول تولید به یک قدرت تولید جهانی تبدیل کند»، به‌عنوان مثال، در این برنامه هدف دستیابی به ۴۰ درصد از اجزای اساسی داخلی ساخته شده است. ۷۰ درصد مواد اولیه از سال ۲۰۲۰ تا سال ۲۰۲۵ ساخته شده است. نسخه به‌روزرشده در این طرح که در ژانویه سال ۲۰۱۸ منتشر شد نوشت، چین قصد دارد تا سال ۲۰۲۵ به تولیدکننده پیشرو در زمینه‌های ارتباط از راه دور، راه‌آهن و تجهیزات برق تبدیل شود و این روایتیک چین، اتوماسیون بالا است و صنایع و وسایل نقلیه انرژی به فناوری‌های به‌منظور ایجاد تجارت در چین و آنچه ظاهر می‌شود. رئیس‌سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران که برای شرکت در اجلاس بین‌المللی «یک کمربند یک جاده» به چین سفر کرده این طرح را فرصت بسیار خوبی برای جلب سرمایه‌گذاران بین‌المللی بویژه سرمایه‌گذاران چینی به‌منظور مشارکت در طرح‌ها و پروژه‌های ایران دانست.

■ شی جین پینگ رئیس جمهوری خلق چین در اجلاس اخیر حزب:

چین در طول سال‌های اخیر توانسته است روشی نوین پیش روی کشورهای جهان برای تحقق مدرن شدن تصویر نماید. روش جدید چین موجب می‌شود کشورها بتوانند به روند توسعه و پیشرفت خود سرعت بخشند و در عین حال به دیگر کشورهای جهان وابسته نباشند.

چین منابع و تجربه کافی را برای کمک به توسعه دیگر کشورهای جهان در اختیار دارد. ما حکومت چینی و رویکرد چینی را برای حل مسائل پیش روی بشریت به دیگر کشورهای جهان عرضه می‌کنیم.

است. هیچ اقتصاد دیگری حتی به هیچ یک از این سه کشور نزدیک نیست. آلمان، قوی‌ترین کشور در اتحادیه اروپا، ژاپن ۵.۶ تریلیون دلار پنجم بود که ۱۰۰۴ تریلیون دلار تولید داشت و ۴۰۴ تریلیون دلار تولید کرد. چین آینده از زمان روی کار آمدن رئیس‌جمهوری خلق چین، شی جین پینگ در سال ۲۰۱۲، این کشور تنگای اقتصاد خود را محکم کرده و به بسیاری از شرکت‌های دولتی کمک کرده است تا رشد کنند. * شی جین پینگ ۱۷ مارس ۲۰۱۸ به‌عنوان رئیس‌جمهوری و رئیس کمیسیون نظامی مرکزی جمهوری خلق چین انتخاب شد. شی جین پینگ با مطرح کردن چندین طرح بزرگ مانند طرح توسعه خطوط ریلی- طرح یک جاده یک کمربند و طرح ساخت چین ۲۰۲۵ مصمم است تا چین را به بزرگ‌ترین قدرت دنیا تبدیل کند.

■ پروژه یک جاده، یک کمربند

طرح یک جاده، یک کمربند که در سال ۲۰۱۳ توسط مطرح شد با هدف بهبود ارتباطات جاده‌ای و همکاری‌های فراقاره‌ای

چین آغاز گردید ولی زمانی که روند توسعه با تفکرات سوسیالیستی قابل جمع نبود با اصلاحات تدریجی آنچه را که برایشان ضروری بود انجام دادند و با ارتقای ظرفیت جذب، سرمایه‌گذاری خارجی را برای خود بازگردانده و جذب اقتصاد داخلی کردند و این در حالی بود که اغلب کشورهای در حال توسعه جهت صنعتی شدن و توسعه یافتن بدون برنامه‌ریزی و اصلاح تدریجی دروازه‌های خود را باز کردند و دم از کاهش میزان حجم دولت و افزایش خصوصی‌سازی زدند و همین عوامل مذکور در خصوص کشور چین نقش ارتقا دهنده اقتصاد چین را داشت، چرا که مسیر انتخاب شده توسط اقتضات توسعه نیافتگی خودشان بود. براساس برآوردهای صندوق بین‌المللی در سال ۲۰۱۸، برای چین چهارمین سال متوالی به‌طور معمول آموزش رسمی خود را از دو سالگی شروع می‌کنند. پیش‌بینی می‌شود تا نیمه‌سال اول کلاس اولی‌ها ۴۰۰ شخصیت چینی را بشناسند و ۱۰۰ عدد از آنها را نویسند. پس از گزارش سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، از ۶۵ کشور که از سال ۲۰۰۰ دانش‌آموزان دبیرستانی را آزمایش کرده است، دانش‌آموزان دبیرستانی منطقه شائنگهای بهتر عمل کرده بودند.

■ بهداشت و درمان

سلامت جمعیت چین بهبود قابل توجهی یافته است. این امر عمدتاً نتیجه فعالیت‌های بهداشتی کاملاً هدفمند بوده است که باعث کاهش مرگ و میر نوزادان و کودکان و بیماری‌های واگیر، بهبود شرایط اقتصادی در تغذیه، آموزش و توزیع خدمات بهداشتی و درمانی شده است. چین پیشرفت بزرگی در اهداف توسعه هزاره مرتبط با بهداشت داشته است.

- * نمودار امید به زندگی از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶
- * نمودار دسترسی و کیفیت بهداشت در سال‌های ۱۹۹۰-۲۰۰۰-۲۰۱۶

■ راه‌آهن

اهمیت اصلاحات راه‌آهن نقش مهمی در توسعه اقتصادی چین داشته است. دلیل این امر آن است که وسعت جغرافیایی گسترده چین، زمین دشوار و شرایط آب و هوایی باعث می‌شود سیستم ریلی یکی از مطمئن‌ترین شکل حمل‌ونقل باشد. حمل‌ونقل ریلی مدت‌ها است که به‌عنوان اصلی‌ترین روش حمل‌ونقل در چین خدمت می‌کند و با توسعه سریع اقتصادی در دهه‌های اخیر، چین تقاضای فزاینده‌ای را برای حمل‌ونقل ریلی تجربه کرده است. چین توانست در سال ۲۰۱۶ میلادی طول خطوط راه‌آهن تندرو را به‌خصوص در مناطق غربی و مرکزی افزایش دهد به طوری که نزدیک به ۱۳ هزار کیلومتر خط آهن تنها در این سال ساخته است.

■ اقتصاد چین

روش اقتصادی چین کاملاً متفاوت از آن چیزی است که در نسخه‌های توسعه خدخواه کشورهای توسعه یافته به کشورهای در حال توسعه دیده می‌شود. چین روشی را اتخاذ کرد که به اقتضای اقتصادش به آن نیاز داشت. کمونیسم در زمان رشد کشاورزی در

اقتصاد چین در گفت و گو با رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و چین

چین با استراتژی ، چین شد نه با معجزه

سه دهه و حداقل سالی ۱۰ بار به چین می‌رود، همین رفت و آمدها از او چهره یک دوست برای دولت و فعالان بخش خصوصی چین ساخته است. در لایه‌ای صحبت‌هایش مشخص است که می‌خواهد ایران هم مانند چین روند توسعه را با سرعت دنبال کند، به گونه‌ای که از تصمیم تا اجرا مسیر طولانی نباشد و تمام گفته‌ها و وعده‌ها محقق شود. از مدیران جوان چین می‌گوید و اینکه افراد بالاتر از ۶۰ سال را به سختی می‌توان در بدنه دولت چین دید، مگر افراد خاص! مجید رضا حریری رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و چین که سیر تغییر و تحولات چین را عجیب و غریب می‌داند به مناسبت هفتادمین سال انقلاب چین گفت‌وگو کوتاهی با روزنامه ایران داشته است که از نظران می‌گذرد:

گفت و گو

■ ارزیابی شما از کشور چین چیست و سیر تغییر و تحولات را در آن چگونه می‌بینید؟

سه دهه است که به چین می‌روم و به‌عنوان دوست ایرانی چینی‌ها شناخته شده‌ام. در رفت و آمدهایی که به چین داشتم تغییرات و سیر تحولات زیادی را دیدم. مهم‌ترین نکته سرعت در توسعه اقتصادی است. آنها برای تحول و رشد کشورشان از هیچ کمکی دریغ نمی‌کنند و این امر باعث شده چین در ریل درستی در توسعه اقتصادی قرار گیرد. موضوع دیگری که در سفر به چین می‌توان دید، امید در صورت جوانان این کشور آسیایی است. هر فردی که خود را با پدرش مقایسه می‌کند، می‌بیند که بسیار مرفه‌تر و بهتر زندگی می‌کند. وقتی چنین دیدی وجود داشته باشد آنها تلاش بیشتری می‌کنند تا رفاه بیشتری را به دست بیاورند. نسل جوان چین به جهت رفتار سیاسی، رفتارهای بین‌المللی، نحوه گفت‌وگو و نگاه نسبت به توسعه، تغییرات زیادی داشتند که همین تغییرات منجر به رشد سریع این کشور شده است. این تغییرات سبب شده ایرانیان بیشتری هم به چین بروند. ۲۰ تا ۴۰ سال پیش به غیر از دیپلمات‌ها که در چین حضور داشتند تعداد ایرانیان به تعداد انگشتان یک دست هم نمی‌رسید چرا که نمی‌توانستند به جهت زبان، با یکدیگر ارتباط برقرار کنند ولی با تغییرات صورت گرفته به غیر از دیپلمات‌ها، فعالان اقتصادی و حتی تولیدکنندگان ایرانی، بیش از ۲ هزار دانشجوی ایرانی در چین مشغول به تحصیل و نگاه نسبت به چین روز به روز و حتی ثانیه به ثانیه است. این امر را می‌توان براحتی در اقتصاد چین دید.

■ اقتصاد چین را چگونه می‌بینید و آیا این کشور در تمام برنامه‌های توسعه‌ای خود موفق عمل کرده است؟

چین تاریخ خیلی دیر دارد که قفسه سه هزار سال پیش آن توسط تاریخ‌نویسان چینی به نگارش درآمده است و قطعاً قبل‌تر از آن هم چین تاریخ مبسوطی دارد. در اواخر قرن هجدهم تا اوایل قرن بیستم این کشور به خاطر تحولات بین‌المللی، مدرنیسم، انقلاب صنعتی و دو جنگ جهانی پیاده‌سازی شد و چین توانست به وقت پیدا کرد. بعد از جنگ جهانی دوم تحولات در چین آغاز شد و طبق بررسی‌های صورت گرفته، دوره اصلاحات چین از سال ۱۹۷۸ آغاز شد. در آن سال‌ها دولت چین سیاست درهای بازار را دنبال کرد و نظام سوسیالیستی پیاده‌سازی شد. چین به‌صورت کامل به سمت آزادی شرکت‌های خصوصی در اقتصاد رفت و به این باور و ایمان رسیدند که در حکومتداری رفاه اقتصادی و موضوعات مربوط به اقتصاد بالاتر از سایر بخش‌ها است. این سیاست بعد از رفع اصلاحات چین هم دنبال شد و چین توانست سیاست درهای باز را ماندگار کند. روندی که در چین دنبال شد و اکنون خیلی‌ها منتعجب به پیشرفت آن نگاه می‌کنند، معجزه نیست بلکه خواسته عمومی این کشور است که نتوانستند در مسیر درستی قرار گیرند. یکی از مهم‌ترین دلایلی که باعث شد چین در پیشرفت و توسعه اقتصادی زبانه‌دار شود، فاصله گرفتن از منازعه‌های بین‌المللی است. این کشور هیچ منازعه‌ای را دنبال نمی‌کند و تنها هدف آنها توسعه اقتصادی و رفاه مردم است. چین در یک جمله متفاوت از دیگر مارکسیست‌هاست (توضیح: میان مارکسیست‌ها، مکتب، برداشت‌های بسیار متفاوتی از مارکسیسم و تحلیل مسائل جهان با آن موجود است اما موضوعی که تقریباً همه در آن توافق دارند: «واژگونی نظام سرمایه‌داری از طریق انقلاب کارگران و لغو مالکیت خصوصی بر ابزار تولید و لغو کار مزدی و ایجاد جامعه‌ای بی‌طبقه با برادری آزاد و برابر و در نتیجه، پایان از خودبیگانگی انسان، است). چین در بحث آزادسازی اقتصاد منحصر به فرد عمل کرده است، نمی‌گویم چین به سمت خصوصی‌سازی رفته، بلکه آزادسازی انجام داده است. بر اساس قوانین بازار نگاه‌ها ادا را می‌شوند و این امر در مورد بنگاه‌های خصوصی و دولتی یکسان است. همین نگاه باعث شده تا بگویم در آزادسازی کارنامه خوبی داشته است. چین با این رویکرد به سمت رشد پایدار و بلندمدت رفته است. این رویه در تاریخ اقتصاد دنیا بی‌نظیر است.

■ چه نکته‌ای از کشور چین برای شما جذاب بود؟

در چین بحث فرهنگی طبق مکتب کنفوسیوس (توضیح: تعالیم کنفوسیوس ترکیبی بود از اصول اخلاقی، سیاست مدون و مقداری مسائل دینی) است. آنها احترام به بزرگ‌ترها و پدر و مادر را یک الزام می‌دانند بدین جهت آنها به دولت و حکومت خود به‌عنوان والدینشان نگاه می‌کنند، از این رو به احترام گذاشتن به دولت خود کمک می‌کنند تا روند توسعه کشورشان دنبال شود. این امر نشان می‌دهد که این ایران و چین تفاوت فرهنگی عمیقی با هم دارند. البته این جمله بدان معنا نیست که ایران و چین هیچ اشتراکات فرهنگی ندارند. باید یک موضوع را پذیرفت اینکه موقعیت مکانی ایران به گونه‌ای بوده که هر زمان دعوا و جنگی بوده از ایران رد شده است. در حقیقت موقعیت سوق الجیشی ما باعث چنین اتفاقی شده است ولی در مقابل کشور چین در یک گوشه قرار گرفته و هیچ کشوری با آن کاری نداشته است. لذا چنین اتفاقی که از سالیان گذشته به کشورمان به ارث رسیده باعث شده بیش‌ها متفاوت باشد. با این اوصاف چین به دنبال تعامل است و این رویه‌ای است که از هزاران سال پیش دنبال کرده است. نهایت کشورگشایی چین ۵ الی ۶ بار بوده است اما تاریخ ایران نشان می‌دهد که پادشاهان آن زمان بارها سراغ کشورگشایی رفته‌اند یعنی هر زمان که قدرت داشتند به سمت کشورگشایی رفته‌اند. جالب است بدانید چینی‌ها می‌گویند نصف دنیا چینی و مابقی غیر چینی هستند.

■ کشور چین اصلاحات اقتصادی را چگونه دنبال کرد؟

همان‌طور که اشاره شد اصلاحات اقتصادی چین از اوایل قرن بیستم آغاز شد. در ابتدا نوار شرقی چین به سمت اصلاحات اقتصادی حرکت کرد ولی در قرن بیست و یکم توسعه اقتصادی به